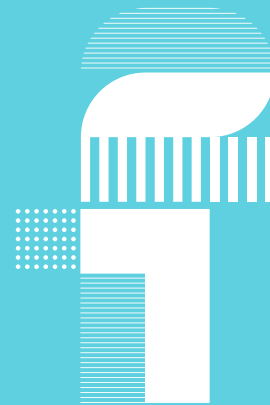

Cultura en dades

Resum de les dades 2021

Dades sectorials

Al llarg de l'any 2021 les restriccions derivades de la covid-19 han continuat marcant l'activitat cultural i han repercutit considerablement en els resultats dels diferents sectors culturals, sobretot els que estan vinculats a activitats en viu.

Arts escèniques

(-)

Després d'anys de lenta recuperació, l'any 2020 les representacions programades pels **teatres** de Catalunya es van reduir a menys de la meitat respecte de l'any anterior (un 50,9% menys), amb un total de 8.346 representacions realitzades. El nombre d'espectadors va disminuir un 55,9%, i la recaptació es va enfonsar fins als 37 milions d'euros, un 52,1% menys que l'any anterior.

Malgrat que no es disposa de dades oficials del 2021, amb la informació de la ciutat de Barcelona facilitada per ADETCA es pot estimar que el nombre d'espectadors i la recaptació per a l'any 2021 seran molt similars als del 2020.

Arts visuals

(-)

L'any 2019 hi havia 134 **galeries d'art** a Catalunya, onze menys que el 2016. El conjunt d'aquests establiments culturals va organitzar 1.080 exposicions, un 5,3% menys que l'any 2016, però van exposar 4.066 artistes, un 48,1% més que l'any 2016. Pel que fa a la facturació, el 61,2% de les galeries manifesten tenir uns ingressos inferiors a 30.000 euros anuals i només el 5,2% declaren aconseguir uns ingressos superiors a 300.000 euros anuals.

Durant el 2021 la **xarxa de centres d'arts visuals públics catalans** va rebre 232.074 visitants, una xifra que quadruplica la de l'any anterior i una de les més elevades dels darrers anys. Pel que fa a visites, el 2021 no va ser tan bon any per al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (194.541 visitants) ni per a l'Arts Santa Mònica (46.842 visitants), que, tot i millorar les xifres del 2020, encara estan per sota de les mitjanes de les seves sèries històriques.

Audiovisual i multimèdia

(-)

L'any 2020 els **cinemes** de Catalunya van perdre el 74,5% dels espectadors i el 73,6% de la recaptació respecte de l'any anterior. Uns cinc milions d'espectadors van anar al cinema durant el 2020, enfront dels gairebé vint milions que ho van fer l'any anterior.

Malgrat que no es disposa de dades oficials del 2021, aquest any ha estat molt complicat per als cinemes i la recuperació de les xifres prèvies a la pandèmia es veu llunyana i amb força ombres, cosa que pot dificultar-la.

(-)

El **cinema en català** segueix en situació de mínims. El 2020 la quota de pantalla del cinema en català (s'hi inclouen les versions originals, doblades i subtitulades) s'ha situat en l'1,9% (quatre punts decimals menys que l'any anterior), mentre que la producció en versió original en català s'ha incrementat en dos punts decimals i la quota de pantalla ha estat del 0,5%.

- (+) Les empreses desenvolupadores de **videojocs** catalanes mostren bones xifres. Amb dades de l'any 2020, la facturació de les 123 empreses actives amb seu a Catalunya ha augmentat un 17 %, fins a arribar als 552 milions d'euros. La facturació de les empreses catalanes representa més de la meitat de la facturació de totes les empreses del sector a escala estatal. El nombre de treballadors d'aquestes empreses també s'ha incrementat un 17 % i ha arribat gairebé als 4.000 treballadors.

Llibre i lectura

- (+) L'any 2020 el **sector editorial** català va incrementar la facturació un 3,4% respecte de l'any anterior, malgrat que el nombre de títols editats i el d'exemplars es va reduir en un 12 % i un 23 % respectivament. Aquesta dada és el reflex que les restriccions imposades pels dos anys de pandèmia no han afectat el sector del llibre i que els esforços que ha realitzat per diversificar vies per arribar al lector i mantenir vives cites com Sant Jordi han tingut el seu efecte.

- (-) Les 429 **biblioteques** del sistema públic de lectura català durant l'any 2021 van rebre 13,3 milions de visites i van realitzar 11,4 milions de préstecs presencials. Aquestes xifres suposen una recuperació respecte de les dades de l'any anterior, que van estar afectades pels tancaments, però encara queden lluny de les xifres prèvies a la pandèmia: un 25 % menys d'usuaris actius i un 14 % menys de préstecs realitzats.

Es consolida el nombre de préstecs digitals, ja que, tot i reduir-se un 12% respecte a l'any 2020, se n'han realitzat 3,3 vegades més que abans de la pandèmia.

Música

- (-) Les dades de la **música en viu** del 2020 reflecteixen l'impacte que ha suposat la covid-19 a les manifestacions de cultura en viu. En comparació amb l'any anterior, els concerts de música popular en viu programats durant el 2020 van ser la meitat que l'any anterior, però el nombre d'espectadors va caure un 76 % i la recaptació un 71%.

Aquestes dades encara són més sagnants en el cas de la música clàssica, ja que els concerts programats es van reduir en un 59 %, els espectadors en un 86 % i la recaptació en un 79 %.

- (-) Després de les bones dades del 2019, la facturació de la **indústria discogràfica** va caure durant l'any 2020; va ser d'11 milions d'euros, una xifra similar a la del 2018. El mercat físic s'ha mantingut gairebé igual, mentre que el mercat digital, que era el que estava incrementant facturació, ha caigut un 17 % respecte de l'any anterior. Pel que fa al volum d'àlbums editats, s'ha incrementat un 31%, fet que suposa una major caiguda de la rendibilitat mitjana de cada àlbum.

Museus

- (-) **Els museus i les col·leccions** de Catalunya han rebut l'any 2021 un total de 7,8 milions de visitants, que, tot i ser un 76,5 % més que l'any anterior, només representen un 31 % dels visitants del 2019. El nombre de participants a les activitats realitzades també ha augmentat, però continua representant només un 40 % dels que van assistir-hi just l'any abans del confinament.

Dades generals

- (+) Els principals indicadors de referència dels **pressupostos públics** destinats a la cultura indiquen una tendència positiva des de fa alguns anys. Després d'anys de caiguda continuada dels comptes públics en cultura, l'any 2014 se'n va produir una estabilització, seguida d'una lleu i contínua recuperació. Inicialment, aquest augment provenia majoritàriament de les partides destinades pels ajuntaments i les diputacions, però els darrers anys també s'ha notat una millora en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya. El pressupost destinat a cultura del conjunt de les administracions catalanes el 2021 va arribar fins a 1.077 milions d'euros, un 6,4% més que l'any anterior. Aquesta quantitat situaria la despesa pública en cultura en 139 euros per habitant i any, nou euros més per habitant i any que l'exercici anterior.
- (-) La **despesa privada en oci i cultura** del 2020 es va situar en 3.841 milions d'euros, un 3,9% de la despesa total realitzada pels catalans. Aquesta xifra suposa una disminució del 31,5%, que sens dubte es pot atribuir a l'impacte de la covid-19 sobre l'activitat cultural.
- (+) El 2019 a Catalunya hi havia 45.164 **empreses dedicades a activitats culturals**, un 2,6% més que l'any anterior i un 23,4% més que el 2015. Això confirma la tendència positiva en la creació d'empreses en el sector cultural durant els darrers cinc anys.
- (+) Entre el gener del 2018 i el gener del 2022 el nombre de **persones ocupades del sector cultural** de Catalunya s'ha incrementat en un 6,5% i ha arribat a 177.700 treballadors. Pel que fa al pes de l'ocupació cultural en el conjunt de l'ocupació catalana, el primer trimestre de l'any 2022 el sector cultural donava feina al 5,1% del total de treballadors a Catalunya, la mateixa dada que hi havia el primer trimestre del 2018 i pràcticament idèntica a la del primer trimestre del 2008.
- (+) L'evolució del **valor afegit brut** fins al 2019 és també indicatiu de la recuperació econòmica que estava vivint el sector cultural fins a l'arribada de la covid-19. Les empreses culturals van generar 4,7 milions de VAB l'any 2019, xifra que suposa un augment del 23,1% respecte a la dada del 2015. Tots els sectors han incrementat el seu valor afegit respecte al 2015: és destacat el de l'arquitectura, amb un 90,8%; el de les arts visuals, amb un creixement del 58,4% respecte a fa cinc anys; el de les arts escèniques i musicals, amb un 46,3%, i el de l'audiovisual, amb un 31,5%.
- (-) Evidentment, aquesta evolució positiva es veurà truncada quan es disposi de les dades del 2020, però més enllà de la dada puntual d'aquell any, la qüestió important serà saber quant temps necessitarà el sector cultural per recuperar-se, tenint en compte que la dada del VAB del 2019 que es valora positivament encara es troba un 13,2% per sota de la registrada l'any 2008.
- (+) (-) L'any 2021 el **comerç exterior** de les indústries culturals catalanes mostra un saldo negatiu de 94 milions d'euros. Tot i que les exportacions es van incrementar un 6% respecte de l'any 2020, les importacions van augmentar un 25%, de manera que va desaparèixer el saldo positiu que s'estava obtenint des del 2018. Si s'analitzen les dades de comerç exterior amb perspectiva, es comprova que el volum de negoci de les indústries catalanes amb l'estranger l'any 2021 s'ha incrementat substancialment respecte al registrat l'any 2012, les exportacions s'han més que doblat i les importacions s'han multiplicat per 3,5. Aquestes variacions han comportat que els 142 milions de saldo positiu del 2012 es convertissin en un dèficit de la balança exterior dels productes culturals de 94 milions.

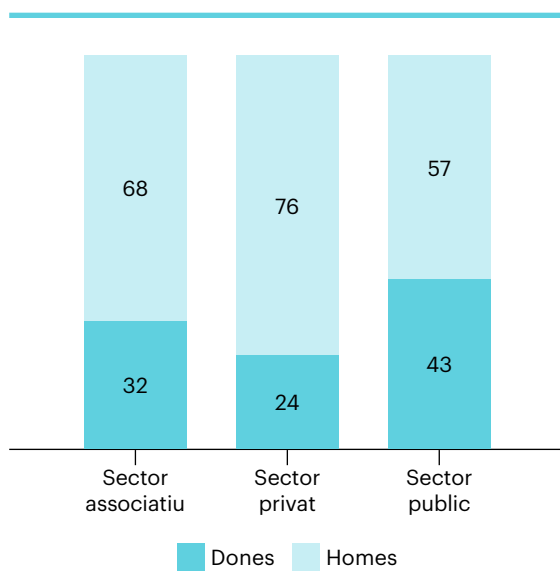
La paritat en els espais de lideratge dels sectors culturals

LLOCS DE LIDERATGE EN ELS ÒRGANS DE GOVERN D'ORGANITZACIONS, EMPRESES I ASSOCIACIONS DELS SECTORS CULTURALS

La representació de les dones en càrrecs d'òrgans de govern d'organitzacions, empreses i associacions culturals és menor que la dels homes. En el cas del sector públic, el percentatge de dones amb càrrecs dintre d'aquests òrgans de govern és del 43 %, una dada que es troba dintre dels marges del que es considera paritat, però en el cas del sector privat i l'associatiu aquest percentatge cau fins a valors molt allunyats de la paritat: un de cada quatre llocs de representació en òrgans de govern de les empreses culturals està ocupat per dones i, en el cas de l'associacionisme cultural, les dones ocupen un de cada tres llocs dels òrgans de representació de les federacions representatives del sector.

Dones i homes en els òrgans de govern d'organitzacions, empreses i associacions dels sectors culturals

En percentatge. Setembre 2021

Font: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, *La paritat en els llocs de lideratge de la cultura catalana*.

Només el 57% de les organitzacions públiques, el 36% de les empreses i el 17% de les federacions de cultura popular compleixen amb la paritat en els òrgans de govern; la resta presenten òrgans de govern on els homes o les dones, en menor mesura, són majoria.

En els sectors privat i associatiu són majoria els òrgans de govern en què hi ha més homes que dones; és remarcable el biaix del 73 % a favor dels homes en les federacions de cultura popular, però també ho és el percentatge del 56 % d'empreses on succeeix el mateix. Malgrat que en el sector públic la major part d'organitzacions compleixen amb la paritat, encara n'hi ha un 30 % en què els homes són majoritaris en els òrgans de govern.

Òrgans de govern segons la participació de dones i homes

En percentatge. Setembre 2021

Sector	Més homes ♂	Paritat ♀♂	Més dones ♀
Sector públic	30	57	13
Sector privat	56	36	8
Sector associatiu	73	17	10

Font: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, *La paritat en els llocs de lideratge de la cultura catalana*.

LLOCS DE LIDERATGE A L'ESTRUCTURA DE LES INSTITUCIONS I ORGANITZACIONS DE TITULARITAT PÚBLICA

Els llocs de lideratge cultural en les administracions públiques catalanes estan repartits de forma bastant igualitària entre dones i homes, excepte en el cas de les diputacions provincials, on el nombre d'homes és molt superior al de dones (cal recordar que aquests càrrecs són de nomenament polític).

Participació de les dones en els llocs de lideratge del sistema cultural català

En percentatge. Setembre 2021

Administracions públiques	Generalitat de Catalunya	♀♂ 55
	Diputacions Provincials	♂ 20
	Ajuntaments grans	♀♂ 50
	Ajuntaments capital comarca	♀♂ 53
Equipaments culturals	Equipaments patrimonials	♀♂ 50
	Centres d'art i espais expositius	♀♂ 50
	Espais escènics i musicals	♀♂ 56
	Fàbriques de creació	♀♂ 48
Esdeveniments culturals	Mercats estratègics	♀♂ 54
	Festivals	♀♂ 50
Premis	Composició jurats	♀♂ 55

Nota: els valors de les diferents caselles indiquen els percentatges de participació de les dones.

Font: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, *La paritat en els llocs de lideratge de la cultura catalana*.

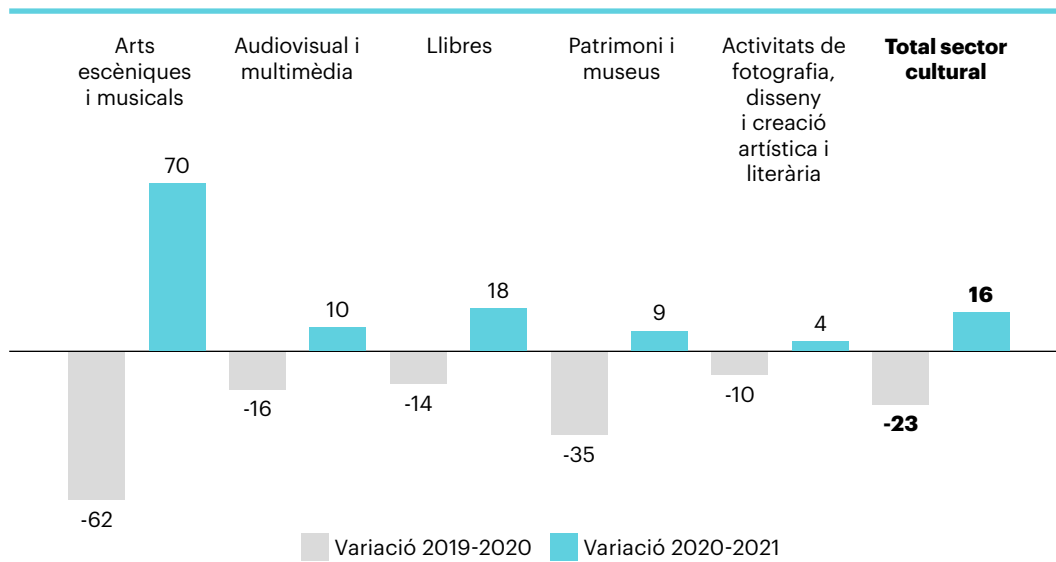
La paritat és la tònica habitual en els espais de lideratge dels equipaments i esdeveniments de titularitat pública. Això vol dir que el recompte dels llocs directius del conjunt d'aquests projectes culturals s'hi troba un número similar de dones i homes. Pel que fa a la composició dels jurats de premis atorgats per les administracions públiques també hi ha un repartiment paritari dels llocs amb un 55% de dones entre els seus membres.

Impacte econòmic de la covid-19 en els sectors culturals catalans

L'any 2021 s'estima que els sectors culturals han vist incrementar la seva facturació un 16 % respecte de l'any anterior. Aquesta millora encara deixa lluny les xifres prèvies a la pandèmia, ja que el 2020 la pèrdua de facturació es va estimar en un 23 %; per tant, encara no es pot parlar d'una recuperació total. En línies generals, el 2021 ha estat un any millor per a la facturació de tots els sectors culturals gràcies a la caiguda de les restriccions i als augments dels aforaments, especialment durant el segon semestre del 2021.

Variació de la facturació dels sectors culturals per efecte de la covid-19

En percentatge. 2019-2020 i 2020-2021

Font: Departament de Cultura, COVID-19: *Informe del Pla de contingència del sector cultural 2021*.

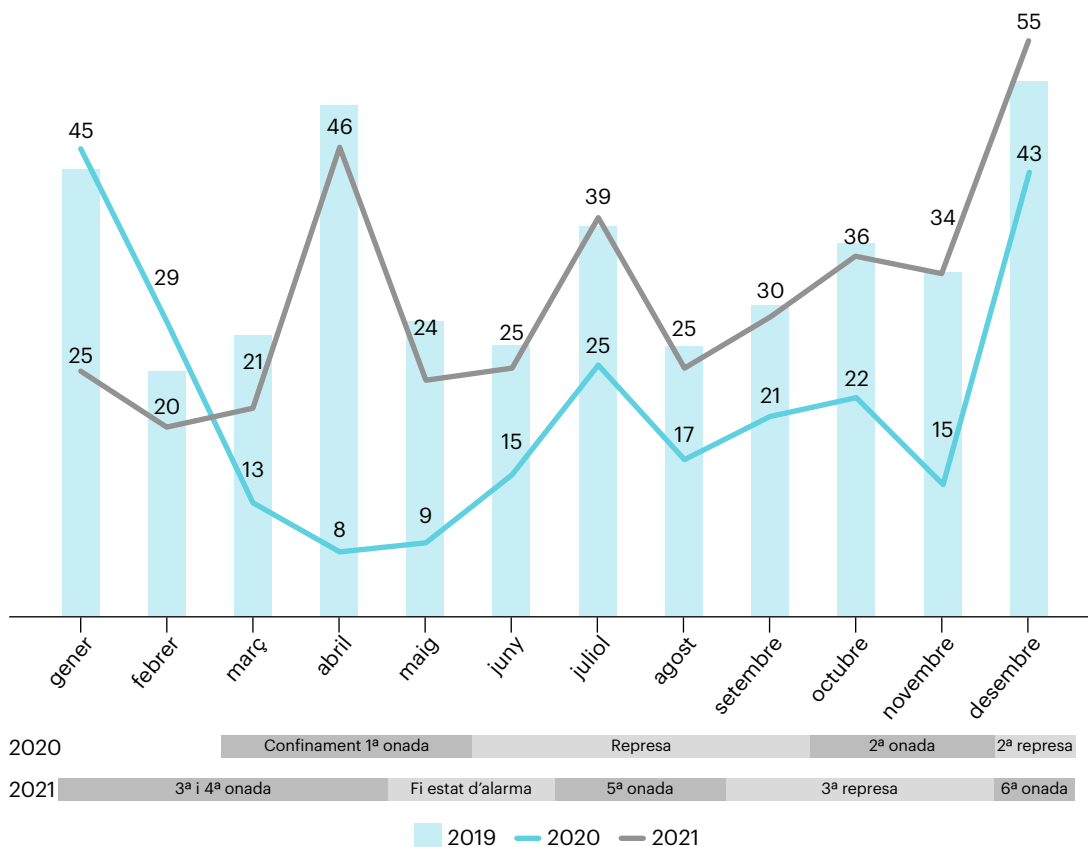
Les dades analitzades per sectors indiquen que les arts en viu, que van ser les més perjudicades l'any 2020, mostren la millor recuperació, amb un increment de la facturació del 2021 de fins a un 70 % respecte al 2020. Un altre dels sectors que han crescut considerablement durant el 2021 ha estat el dels llibres, que es recupera un 18 % respecte al 2020, una variació que percentualment és superior a la caiguda soferta l'any anterior. Els sectors de l'audiovisual i multimèdia, del patrimoni i museus, i de la creació artística i literària, fotografia i disseny mostren un creixement, però en un percentatge inferior: un 10 %, un 9 % i un 4 % respectivament. En tots tres casos l'augment ha estat inferior a la caiguda experimentada l'any anterior.

EVOLUCIÓ MENSUAL DE LA FACTURACIÓ

La comparativa mes a mes de l'evolució de la pandèmia i la facturació total dels sectors culturals indiquen com les restriccions tenen impactes directes en els resultats econòmics de l'activitat cultural.

Evolució mensual de la facturació dels sectors culturals

Milions d'euros. 2019-2021

Font: Departament de Cultura, COVID-19: Informe del Pla de contingència del sector cultural 2021.

Segons aquestes estimacions, es pot veure una progressiva recuperació a partir del juny del 2021, moment en què la facturació arriba a nivells molt similars als de l'any 2019. El mes d'abril del 2021, tot i estar en situació de restriccions per la quarta onada, es va experimentar un augment considerable en la facturació gràcies a la diada de Sant Jordi, que es va celebrar tot i les restriccions que hi havia. Els següents mesos de juny i juliol mostren una clara tendència de recuperació que s'acaba confirmant amb la tercera represa i la caiguda de la majoria de restriccions d'aforament i espais en els sectors culturals. El mes de desembre es consolida el pic de facturació anual de 55,21 milions d'euros, que supera l'obtingut l'any 2019.